

بسم الله الرحمن الرحيم

بسته کارآفرینی

بسته بندی

تیک گیاهان دارویی

حسین حجر

حسن نظریان

ریاست جمهوری
معاونت علمی و فناوری

معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری
سازمان توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب ایرانی

موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی

سرشناسه	: حجر، حسین، ۱۳۶۳-
عنوان و نام پدیدآور	: بسته کارآفرینی بسته بندی تی بک گیاهان دارویی
مشخصات نشر	: تهران: اسرار علم، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۴۰ ص. ۱. جدول: رنگی رقعی
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۱-۴۲-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر
یادداشت	: فهرسنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	: نظریان، حسن، ۱۳۴۱- مولف
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۱۴۶۰۶

بسته کارآفرینی بسته بندی تی بک گیاهان دارویی

مولفان: حسین حجر، حسن نظریان

مجری مسئول: حسن نظریان

مشاور اقتصادی: هرمز اسدی

مشاور کارآفرینی: عبدالله مخبر دزفولی، داوود حاجی میررحیمی

ویراستار علمی: علی محمد عمویی

ویراستار ادبی: علی شاه شجاع

صفحه آرای: موسسه فرهنگی هنری طنین واژه هنر

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ: صادق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۹۱-۴۲-۲

تهران، میدان انقلاب اسلامی، خیابان لبافی نژاد غربی، پلاک ۳۰۰

۰۹۱۲۸۰۲۵۵۱۴-۶۶۹۲۵۳۲۰-۶۶۹۴۷۱۹۳

تقریظ

صنعت گیاهان دارویی منبع عظیم اقتصادی و با ارزش افزوده بسیار بالا در ایران محسوب می شود. شناخت زمینه ها و برنامه های اشتغال در آن می تواند موقعیت ارزشمندی به این صنعت چه در داخل و چه در بخش صادرات و حضور موفق ایران در بازارهای جهانی ببخشد. در همین راستا، نهضت تولید و مصرف گیاهان دارویی و داروهای گیاهی و فراگیر شدن طب سنتی، در کانون حمایت و برنامه ریزی مدیران اقتصادی- اجتماعی و حوزه سلامت کشور و نیز مورد گرایش جامعه قرار گرفته است. شکل گیری ستاد گیاهان دارویی و طب سنتی ایرانی و به دنبال آن طراحی و اجرای سند راهبردی توسعه صنعت گیاهان دارویی ایران و اقبال عمومی از مصرف این گیاهان و داروهای ذی ربط مؤید این مدعاست. ظرفیت و نرخ اشتغال زایی این صنعت در ابعاد تولیدی، فرآوری، انبارداری، بسته بندی، توزیع و فروش با عنایت به ظرفیت های جهانی آن بسیار گسترده است. سازماندهی نشدن مشاغل حوزه صنعت گیاهان دارویی و نبود استاندارد سرمایه گذاری، این ستاد را بر آن داشت تا در اولین گام برای حمایت و هدایت فرآیند اشتغال دانش آموختگان جوان کشاورزی و منابع طبیعی و شفاف سازی سودآوری آن برای سرمایه گذاران اقدام به تدوین بسته های کارآفرینی گیاهان دارویی نماید. این بسته ها محتوی داده های واقعی از فرایند تولید اقتصادی و مصرف، شرح شغل، شناخت بازار، بازده اقتصادی، نیروی انسانی و به اجمال مدیریت تولید و کارآفرینی در این حوزه است و نحوه سرمایه گذاری و سود ناشی از آن را طبق

فرمول‌های اقتصادی نشان می‌دهد. امید است شاهد گسترش اشتغال مولد، مصرف داخلی و توسعه بازرگانی داخلی و بین‌المللی محصولات گیاهان دارویی ایران بوده و با استفاده از ظرفیت‌های بکر بخش‌های کشاورزی و سلامت اجتماعی کشور و کاهش عوارض جانبی جسمی و روحی داروهای شیمیایی، روحیه طراوت و شادابی در جامعه ایران ارتقاء یابد. بدون شک، این شرایط در تسریع روند پیشرفت اقتصاد کلان ایران بسیار مؤثر بوده و برهمگان تلاش در جهت شتاب‌بخشی به چرخه توسعه ایران اسلامی واجب است.

دکتر محمد حسن عصاره

دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری

گیاهان دارویی و طب سنتی

پیشگفتار

رویکرد اکثر کشورهای جهان به موضوع کارآفرینی، موجب اتخاذ سیاست‌های توسعه کارآفرینی در بخش‌های مختلف شده‌است. توسعه فرهنگ کارآفرینی، حمایت از کارآفرینان، ارائه آموزش‌های مورد نیاز به آنان و انجام تحقیقات و پژوهش‌های لازم در این زمینه برای حل مشکلات مختلف اقتصادی و اجتماعی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. کارآفرینی یکی از بحث‌های جدید در دهه اخیر بوده و در ایران نیز به لحاظ سهم بالای جوانان از جمعیت کشور و مشکل بیکاری آنها، یکی از محورهای اصلی در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های دولت می‌باشد. در پرتو کارآفرینی می‌توان با یک برنامه‌ریزی راهبردی، گام‌های اصولی و پایه‌ای برای رونق اقتصادی در جهت نیل به اهداف توسعه‌پایدار برداشت.

بدین منظور، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری نسبت به تشکیل کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی گیاهان دارویی و طب سنتی اقدام نموده‌است. این کارگروه در راستای اجرایی کردن اهداف پیش‌بینی شده در سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی و با تمرکز ویژه بر ارتقاء و توسعه سطح فناوری و دانش تولید گیاهان دارویی و کارآفرینی و اشتغال پایدار شکل گرفت. یکی از رویکردهای این کارگروه تهیه بسته‌های کارآفرینی در حوزه‌های مختلف گیاهان دارویی و طب سنتی بود که بدین منظور شیوه‌نامه‌ای براساس دیدگاه متخصصان و اعضاء ستاد گیاهان دارویی تدوین و متناسب با آن بسته‌های

کارآفرینی تهپیه گردید که در ادامه توضیحات بیشتری در این خصوص ارائه می‌شود.

هدف از تدوین بسته‌ها، افزایش کارآیی، بهره‌وری و در کل تحول اقتصادی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی در سایه اهداف توسعه پایدار، ظرفیت‌سازی و توانمندسازی بوده است. در واقع کارآفرینی در حوزه گیاهان دارویی و طب سنتی می‌تواند علاوه بر اهداف عمومی، در راستای ارتقای سلامت و تامین بهداشت غذایی، توسعه کاشت، داشت و برداشت و فرآوری، ارتقای بهره‌وری و بهبود کمی و کیفی تولید، اثربخش باشد. ارائه راهبردها و برنامه‌های کلیدی می‌تواند با تغییر در سیاستگذاری‌ها و فراهم ساختن زمینه‌های برنامه‌ریزی و توسعه کارآفرینی در بلند مدت نتایج مطلوبی داشته‌باشد که در این باره می‌توان به موارد ذیر اشاره کرد:

• ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی.

در حال حاضر علاوه بر بیکاران به علت بالا بودن نسبت نیروی کار به زمین و فصلی بودن فعالیت‌های کشاورزی همواره یک نوع بیکاری پنهان در حین دوره فعالیت کشاورزی و یک نوع بیکاری فصلی در روستاها وجود دارد. ایجاد و توسعه گیاهان دارویی به علت ماهیت اشتغال‌زایی، می‌تواند برای گروهی از روستاییان به ویژه فارغ التحصیلان، اشتغال مولد و دائم و برای بیکاران فصلی، اشتغال موقت ایجاد نماید.

• ایجاد تنوع در اقتصاد کشاورزی و روستایی، بسته‌های کارآفرینی تهپیه شده منجر به تنوع شغلی و ثبات بیشتر درآمد کشاورزان و روستاییان خواهد شد.

• کاهش فقر و توسعه کارآفرینی باعث افزایش درآمد سرانه کشاورزان و افزایش تولید ناخالص ملی، افزایش پس انداز، سرمایه گذاری، مصرف و تولید سرانه میشود؛ به عبارت دیگر، افزایش رفاه و ارتقاء سطح زندگی کشاورزان و روستاییان بدین وسیله محقق خواهد شد.

• افزایش کارآیی و استفاده از منابع تولید و پتانسیل های کشور.

• کاهش هزینه های بازاریابی، حمل و نقل و حذف واسطه ها در فرآیند تولید گیاهان دارویی.

• کاهش ضایعات گیاهان دارویی.

• افزایش نوآوری، ارتقاء سطح فناوری، افزایش تعداد ثبت اختراعات و ابداعات، تولید دانش فنی.

برای توصیف شغلی، به تبیین سه مؤلفه شامل: شرح شغل، موقعیت محلی و محصول یا خدمات نیاز است. در مؤلفه شرح شغل، از جمله هدف های کسب و کار، سودآوری و جنبه های قانونی، نوع حرفه اعم از تولیدی، خدماتی و جدید، فرصت ها و پیشرفت مدنظر است. مؤلفه موقعیت محلی از جمله امکان سرمایه گذاری و امنیت آن، مطلوبیت محل، فضای کافی، دسترسی به بازار و وجود امکانات اولیه و قابل دسترس بودن را مورد توجه قرار می دهد.

در مؤلفه محصول یا خدمات، مزایای محصول جدید و تفاوت آن با محصول موجود، نوع، ویژگی، کیفیت خدمات و محصول، تنوع تولید و محصول، توجه به توان مالی مشتریان، قیمت پایین و کیفیت بالا و در نهایت خلاقیت ها و نوآوری ها به کار رفته مورد توجه قرار می گیرد. بسته های کارآفرینی در بخش بازرگانی، به

موضوع رقابت، قیمت‌گذاری و فروش و همچنین تبلیغات و روابط عمومی می‌پردازند. درمقاله رقابت، رقبای نزدیک و غیرمستقیم مورد تحلیل قرار می‌گیرند، مزیت و ویژگی محصولات رقیب، تحول یا ثبات و نقاط قوت و ضعف رقیب و نتیجه عملکرد آن‌ها دارای اهمیت است.

در بخش قیمت‌گذاری و فروش، فنون بازاریابی در کسب و کار و استفاده از آن در شیوه قیمت‌گذاری و موقعیت رقبا مورد توجه قرار می‌گیرد؛ در مقاله تبلیغات در بازاریابی، بودجه و انواع و اقسام تبلیغات مختلف و خلاقیت‌ها و نوآوری‌ها و نحوه آگهی دادن با توجه به عرف و فرهنگ جامعه، استفاده از عبارات جذاب، سهم مهمی در رونق کسب و کار دارد.

کارآفرینی با نیروی انسانی رابطه مستقیم دارد. از این‌رو در مقاله مدیریت منابع انسانی، نیروی انسانی مورد نیاز، مدیریت و تخصص و سوابق تجربی، وظایف و نقاط ضعف و قوت آن‌ها، نوع رفتار با کارکنان و مشتریان در رونق کسب و کار، نقش‌آفرین است. در بخش مدیریت مالی، تهیه برنامه و بودجه به منظور راه‌اندازی کسب و کار و میزان سرمایه برای افتتاح و حفظ و نگهداری آن و توجیه سرمایه‌گذاری، هزینه‌های مطالعاتی و عملیاتی مورد بررسی قرار می‌گیرند.

چنانچه این موارد همانند، به طور کامل در کنار هم قرار گیرند؛ نقشه‌ای برای موفقیت تولید و چشم‌اندازی از آینده و نحوه توسعه کسب و کار و جود خواهد داشت. با توجه به موارد ذکر شده و اهمیت تهیه بسته‌های کارآفرینی، ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی بر اساس اولویت‌های

موجود نسبت به تهیه بسته‌های کارآفرینی زیر با همکاری متخصصان، اعضاء هیئت علمی دانشگاه‌ها، تولیدکنندگان و اندیشمندان این حوزه اقدام نمود. امید است این امر در رشد اشتغال‌زایی و توان اقتصادی افراد مرتبط با این حوزه موثر واقع شود.

-تولید آلوئه‌ورا در شرایط کشت فضای باز در مناطق گرمسیری؛

-فراوری ژل آلوئه‌ورا؛

-مرکز آموزش خصوصی گیاهان دارویی؛

-تولید نعنای فلفلی؛

-تولید آویشن؛

-تولید گل محمدی؛

-تولید ارگانیک گیاهان دارویی؛

-تولید تی‌بک گیاهان دارویی؛

-تولید نشاء گیاهان دارویی؛

-فراوری گیاهان دارویی در واحدهای کوچک روستایی؛

-واحد خشک‌کن و بسته بندی گیاهان دارویی؛

-تولید رزماری؛

-تولید به لیمو؛

-تولید اسانس در واحدهای کوچک روستایی؛

-تولید بادرنجبویه؛

-تولید گل گاوزبان؛

-کشت جایگزین آویشن در مناطق دیم؛

-کشت جایگزین زیره در مناطق دیم؛

-تغلیظ عصاره گیاهان دارویی؛

-تولید مریم گلی.

در پایان لازم می دانم از حمایت ها و همفکری های ارزشمند جناب آقای دکتر محمد حسن عصاره -دبیر محترم ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری- تشکر نمایم.

علی ابراهیمی

مشاور ستاد و دبیر کارگروه توسعه فناوری و

کارآفرینی

اعضای کارگروه تخصصی توسعه فناوری و

کارآفرینی گیاهان دارویی و طب سنتی

دکتر محمد حسن عصاره (دبیر ستاد توسعه علوم و فناوری گیاهان دارویی و طب سنتی)
 مهندس علی ابراهیمی ورکیانی (دبیر کارگروه تخصصی توسعه فناوری و کارآفرینی
 گیاهان دارویی و طب سنتی)

عضو کار گروه)	دکتر محسن ابراهیم پور
عضو کار گروه)	دکتر اکبری
عضو کار گروه)	دکتر محسن بیگدلی
عضو کار گروه)	دکتر مجتبی پالوج
عضو کار گروه)	دکتر محسن تقی زاده
عضو کار گروه)	دکتر محمد رضا حاج سید هادی
عضو کار گروه)	مهندس محمد رضا دهقانی
عضو کار گروه)	دکتر طاهره حسنلو
عضو کار گروه)	دکتر محمد باقر رضایی
عضو کار گروه)	مهندس محمد علی رضایی
عضو کار گروه)	دکتر فاطمه سفید کن
عضو کار گروه)	دکتر صالح نیا
عضو کار گروه)	دکتر غلامرضا کردافشاری
عضو کار گروه)	مهندس شهرام گندابی
عضو کار گروه)	دکتر علی محمد عمویی
عضو کار گروه)	مهندس فریبرز غیبی
عضو کار گروه)	دکتر محمد حسین لباسچی
عضو کار گروه)	دکتر حسین رضایی زاده
عضو کار گروه)	دکتر محتشمی
عضو کار گروه)	دکتر فرزاد نجفی

دکتر پوران‌دخت نیرومند

(عضو کار گروه)

دکتر مجید ولدان

(عضو کار گروه)

دکتر جواد هادیان

(عضو کار گروه)

فهرست

تقریظ.....	۵
پیشگفتار.....	۷
مقدمه.....	۱۷
اهداف اجرای طرح.....	۱۸
نمودار فرآیند تولید.....	۱۸
برآورد منابع تولید مورد نیاز برای یکسال.....	۱۹
روش و محل تأمین منابع تولید.....	۲۰
مدیریت مالی.....	۲۰
الف) هزینه‌ها (پرداختی‌ها).....	۲۰
الف) ۱- هزینه‌های سرمایه‌ای.....	۲۱
الف) ۲- هزینه‌های جاری.....	۲۱
الف) درآمدها (دریافتی‌ها).....	۲۲
شاخص‌های توجیه اقتصادی فعالیت‌ها.....	۲۲
توجیه اقتصادی فعالیت تولیدی مورد مطالعه در هکتار.....	۲۵
سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش و نحوه تامین آن.....	۲۸
هزینه های جاری محصول در هکتار.....	۲۹
درآمد ناخالص فعالیت.....	۳۲
سودآوری و توجیه اقتصادی فعالیت.....	۳۲

- ج) تعیین ریسک های کسب و کار: ۳۴
- ۳- بازاریابی ۳۴
- الف) تجزیه و تحلیل بازار ۳۵
- مکانیسم هایی برای اخذ تسهیلات ۳۶

مقدمه

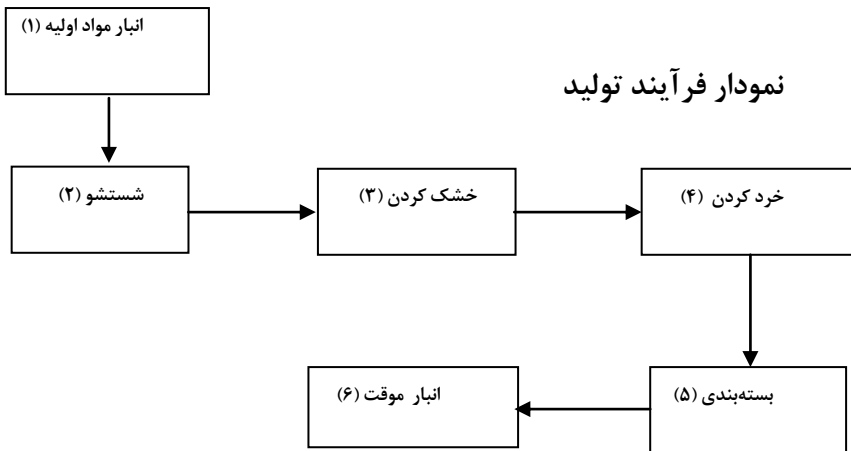
وجود فلورهای طبیعی مناطق مختلف می‌تواند انگیزه مناسبی برای ایجاد کارخانه‌های تولید فرآورده‌های گیاهان دارویی باشد که در کنار دانش فنی و تخصص لازم موجب به‌وجود آمدن اشتغال، کاهش خروج ارز از کشور و در نهایت حصول سود و حتی ارزآوری خواهد شد.

بسته‌بندی به‌عنوان یکی از مهمترین عوامل در بازار تولید و حتی بازار هدف است. نوع بسته‌بندی نیز میزان بازارپسندی را در جوامع بالا می‌برد. به‌علاوه در مصرف گیاهان دارویی نیز نقش بسزایی خواهد داشت. همچنین کاهش حجم تولیدات از یک سو و انبارداری خوب و بهینه از سویی دیگر باعث می‌شود تا بسته‌بندی صورت پذیرد.

بسته‌بندی تی‌بک یکی از انواع بسته‌بندی است که علاوه بر حجم کم، مصرف آسان گیاه دارویی را به‌دنبال دارد. این نوع بسته‌بندی به‌صورت ماشینی انجام شود. بسته‌بندی تی‌بک را می‌توان در مساحت‌های کوچک هم انجام داد. زیرا ماشین‌آلات آن حجم چندانی نداشته و نیاز به فضای بزرگ کارخانه‌ای ندارد.

اهداف اجرای طرح

- ۱- استفاده بهینه از گیاهان دارویی.
- ۲- اشتغال فارغ التحصیلان و نیروی انسانی.
- ۳- افزایش عملکرد در تولید تی بک دارویی.
- ۴- ارزآوری و افزایش درآمد ناخالص داخلی در بخش کشاورزی.
- ۵- صرفه جویی در مصرف زمان، منابع، انرژی و افزایش راندمان.
- ۶- توسعه صنعت کشاورزی و صنایع تبدیل و بسته بندی محصولات دارویی.
- ۷- تولید محصول با کیفیت برتر و بازار پسندتر و امکان صادرات آنها.

برآورد منابع تولید مورد نیاز برای یکسال

در جدول زیر پس از فهرست کردن منابع، مقدار لازم برای هر محصول برای یکسال آمده است.

منابع تولید	عنوان محصول	مقدار/تعداد
مواد اولیه مستقیم	سر شاخه آویشن - نعنا فلفلی - بادرنجبویه - مریم گلی - اسطوخودوس - زوفا - رزماری - مرزه - بابونه - بهار نارنج	۴۸۰۰۰ کیلوگرم
مواد اولیه غیرمستقیم	فیلتر - نخ مخصوص - جعبه مقوایی - کارت - چسب	عدد
نیروی کار مستقیم	کار در خط تولید/ کارکنان	۳ نفر
نیروی کار غیرمستقیم	کشاورزان، رانندگان، فروشندگان	۱۱ نفر
ساختمان	انبار و کارگاه	۱۳۲ متر مربع
ماشین آلات	نوار نقاله - ونبلاتور - میز کارگاهی - الک الکتریکی (سورت) - خشک کن	۱ عدد
بسته بندی	ماشین بسته بندی تی بک	۱ عدد
تأسیسات	استخر شستشو	۱ عدد
انرژی	برق، بنزین، گاز و آب	

روش و محل تأمین منابع تولید

روش و محل تأمین منابع تولید	تأمین از	خرید و تملک / اجاره	سایر اطلاعات
سرشاخه و گل گیاهان دارویی	مزارع	خرید	
فیلتر - نخ مخصوص	صنایع	خرید	-
جعبه مقوایی	صنایع	خرید	
ماشین بسته بندی تی بک	صنایع	خرید	
کارتن - چسب	صنایع	خرید	
کارگاه	منطقه	اجاره / تملک	استریل سازی
انبار	صنایع	خرید	
تجهیزات کارگاهی	صنایع	خرید	
نوار نقاله	صنایع	خرید	

مدیریت مالی

فعالیت های متنوع و متغیر بنگاه های اقتصادی ایجاب می کند تا در مقابل شرایط متغیر و غیرمطمئن، واکنش های سریع از خود نشان دهند. در این میان نقش مدیریت مالی این بنگاه ها و تولیدکنندگان در جمع آوری اطلاعات صحیح و به موقع تحلیل آنها برای تصمیم گیری نهایی حائز اهمیت است. جهت تحلیل هر فعالیتی لازم است اقلام هزینه ای (پرداخت ها) و درآمدی (دریافت ها) مشخص شوند.

الف) هزینه ها (پرداختی ها)

بررسی هزینه های سرمایه گذاری فعالیت مشمول هزینه هایی می شوند که به ایجاد و راه اندازی کسب و کار می انجامند. این هزینه ها شامل موارد زیر است:

الف) ۱- هزینه‌های سرمایه‌ای

منظور پرداخت‌های طی دوره ایجاد و تاسیس فعالیت و پیش از بهره‌برداری می‌باشد که شامل هزینه‌های خرید زمین، خرید سیستم‌های آبیاری، ساختمان‌ها و تاسیسات، ماشین‌آلات و تجهیزات، نصب تاسیسات و تجهیزات، تهیه وسایط نقلیه، هزینه‌های قبل از بهره‌برداری (هزینه تهیه طرح و نقشه، مشاوره، اخذ مجوزها و ثبت شرکت و تسهیلات، عقد قرارداد و آموزش و ...) و هزینه‌های پیش‌بینی نشده می‌باشد.

الف) ۲- هزینه‌های جاری

این هزینه‌ها شامل هزینه‌های ثابت و متغیر تولیدی است.

هزینه‌های متغیر تولیدی: منظور هزینه‌هایی است که با تغییر مقدار تولید، تغییر می‌کند و مستقیماً به تولید بستگی دارد. به عبارت دیگر، این بخش مشمول هزینه‌هایی هستند که به شروع کار واقعی و تداوم فعالیت‌های کسب و کار می‌انجامند. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های آماده‌سازی زمین، کاشت، داشت و برداشت محصول، حقوق و دستمزد مستقیم به کارشناسان و کارگران دائمی و فصلی، هزینه تدارکات و هزینه‌های پیش‌بینی نشده می‌باشند.

هزینه‌های ثابت تولیدی: منظور هزینه‌هایی است که با تغییر مقدار تولید، تغییر نمی‌کند و مستقیماً به تولید بستگی ندارد. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های استهلاک و تعمیر و نگهداری (ساختمان‌ها و تاسیسات، ماشین‌آلات و وسایط نقلیه)، اجاره زمین، بیمه، اقساط وام‌های دریافتی، مالیات و عوارض، تبلیغات و

آگهی، عضویت در اصناف و انجمن‌های تخصصی و هزینه‌های پیش‌بینی نشده می‌باشد.

الف) درآمدها (دریافتی‌ها)

برای برآورد درآمدها، تعیین میزان تولید محصول اصلی و فرعی، تعیین میزان فروش و خودمصرفی‌ها، تعیین قیمت محصول اصلی و فرعی لازم است. این هزینه‌ها شامل موارد ذیل می‌باشد:

شاخص‌های توجیه اقتصادی فعالیت‌ها

در این بخش پس از محاسبه هزینه و درآمدهای ایجاد شده، بایستی شاخص‌های سودآوری (بازده فروش، نسبت فایده به هزینه، دوره برگشت سرمایه و...) برآورد شوند تا اطمینان حاصل شود که انجام فعالیت، اقتصادی و یا غیراقتصادی است. اگر فعالیت دارای دوره تحلیل سرمایه‌گذاری باشد بایستی برای سال‌های مختلف دوره تحلیل، هزینه و درآمدها محاسبه و با نرخ تنزیل مناسب به ارزش کنونی (Present Value) تبدیل نمود. برای تبدیل ارزش زمانی پول از روش‌های اقتصاد مهندسی (فرمول‌های پرداخت یکبار و سری‌های یکنواخت) استفاده شود.

بازده فروش: این شاخص نشان می‌دهد که از کل ارزش ناخالص محصول تولیدی چند درصد سود برای تولیدکننده حاصل شده‌است. به عبارت دیگر یک ریال فروش چند درصد سود به همراه داشته است.

$$۱۰۰ * (\text{ارزش ناخالص} / \text{سود}) = \text{بازده فروش}$$

نسبت فایده به هزینه: این شاخص همان نسبت ارزش حال منافع به ارزش حال هزینه‌ها است. به این مفهوم که یک ریال سرمایه‌گذاری چند ریال منافع به همراه دارد. این نسبت را با واحد (بزرگتر، کوچکتر و یا مساوی واحد) می‌سنجند. اگر این نسبت بزرگتر از واحد باشد نشان می‌دهد یک ریال سرمایه‌گذاری در فعالیت، بیشتر از یک ریال منفعت در برداشته است. بنابراین انجام فعالیت اقتصادی است. اگر این نسبت کوچکتر از واحد باشد نشان می‌دهد یک ریال سرمایه‌گذاری در فعالیت، کمتر از یک ریال منفعت در برداشته است. بنابراین انجام فعالیت غیراقتصادی است. اگر این نسبت مساوی یک باشد بسته به اهمیت فعالیت، بایستی به سراغ توجیه‌های مناسب دیگر رفت.

ارزش حال هزینه‌ها / ارزش حال درآمدها = نسبت فایده به هزینه

نرخ بازده سرمایه‌گذاری فعالیت: نرخ است که ارزش حال خالص فعالیت را برابر صفر می‌سازد. این نرخ را معمولاً با نرخ بهره بلندمدت بانک‌ها مقایسه می‌کنند. اگر این نرخ بزرگتر از نرخ بهره بانک‌ها باشد نشانگر آن است که سرمایه‌گذاری در فعالیت دارای بهره و بازدهی بیشتری نسبت به پس‌انداز سرمایه در بانک است، یعنی سرمایه‌گذاری اقتصادی است. معمولاً در این روش ابتدا یک جدول گردش نقدی تشکیل می‌شود که ستون اول مربوط به دوره تحلیل با درنظر گرفتن سال صفر به عنوان سال شروع سرمایه‌گذاری می‌باشد. ستون‌های بعدی مربوط به هزینه‌ها و ارزش ناخالص فعالیت می‌باشد. به تعداد ستون‌های هزینه و درآمد در جدول، ستون مربوط به ارزش حال و ارزش حال خالص ایجاد

می‌گردد. این شاخص به روش آزمایش و خطا با در نظر گرفتن دو نرخ تنزیل فرضی محاسبه می‌گردد.

دوره برگشت سرمایه: این شاخص نشان می‌دهد که منافع حاصله از انجام فعالیت در سال چندم، هزینه های مربوطه را پوشش می دهد. البته دو شاخص نسبت فایده به هزینه و نرخ بازده سرمایه گذاری، شاخص های قوی تری نسبت به این شاخص در توجیه فعالیت می باشند.

جریان نقدی ورودی سالانه (منافع یکنواخت سالانه) / کل هزینه های سرمایه گذاری = دوره برگشت سرمایه

اگر کارفرما از تسهیلات بانکی استفاده نماید بایستی اقساط وام به عنوان هزینه ثابت تولیدی در هزینه های جاری لحاظ گردد. بهره وام بانکی در سال از فرمول زیر استفاده می گردد. توضیح اینکه بهره تسهیلات بایستی با مبلغ اصل محاسبه شده در سال جمع تا قسط سالانه وام مشخص گردد. در تعیین بهره تسهیلات مبلغ وام ، مدت بازپرداخت و نرخ بهره لازم است

$$= ۲۰۰ / (۱ + \text{مدت بازپرداخت به سال}) * \text{نرخ تنزیل} * \text{کل تسهیلات}$$

بهره تسهیلات سالانه

$$(\text{مدت بازپرداخت به سال} / \text{کل تسهیلات}) = \text{اقساط اصل وام}$$

$$(\text{سهم اصل وام} + \text{سهم بهره تسهیلات سالانه}) = \text{کل اقساط پرداختی}$$

سالانه

از هزینه های مهم دیگر محاسبه استهلاک تاسیسات و ساختمانها و ماشین

آلات می باشد که بایستی هزینه استهلاک تاسیسات و ساختمانها به روش خطی و ماشین آلات و وسائط نقلیه به روش نزولی محاسبه گردد. در تعیین هزینه استهلاک دارایی هزینه اولیه دارایی، ارزش اسقاط و عمر مفید دارایی لازم است.

عمر مفید دارایی / (ارزش اسقاط - هزینه اولیه) = روش خطی

(استهلاک تا تاریخ مورد نظر - هزینه اولیه) $\times \frac{2}{n}$ = روش نزولی

هزینه تمام شده محصول: قیمت تمام شده محصول با توجه به هزینه های اقتصادی تولید و میزان عملکرد سالانه محصول اصلی و فرعی محاسبه می گردد.

(میزان عملکرد یا تولید سالانه / هزینه اقتصادی تولید) = هزینه تمام شده

توجیه اقتصادی فعالیت تولیدی مورد مطالعه در هکتار

کل سرمایه گذاری ثابت ۸۴۸۳۱۳ هزارریال برآورد شد. سرمایه در گردش به میزان ۶٪ هزینه های مواد اولیه و بسته بندی و یک ماه هزینه حقوق و آب و برق و تلفن و... جمعاً ۴۹۲۹۷۱ هزارریال مشخص شد. از کل سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش ۲۶/۵٪ سهم متقاضی و ۷۳/۵٪ سهم تسهیلات بانکی است.

کل هزینه های جاری در سال اول ۱۰۰۶۶۹۰۸ هزارریال محاسبه شد

الف) هزینه های سرمایه گذاری ثابت:

جدول ۱- هزینه‌های سرمایه‌گذاری برای ساختمان‌ها و تاسیسات مورد

نیاز واحد: (هزار ریال)

ردیف	نوع ساختمانها و تاسیسات	متراژ به متر مربع	هزینه هر متر مربع	هزینه کل
ساختمانها				
۱	خط تولیدی	۱۰۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰۰۰
۲	اتبار مواد اولیه	۱۰	۸۰۰	۸۰۰۰
۳	شستشو و سورتینگ	۱۰	۱۲۰۰	۱۲۰۰۰
۴	اداری	۱۲	۵۰۰	۶۰۰۰
	جمع ساختمانها (اجاره ماهانه)			۱۴۶۰۰۰
	جمع ساختمانها (اجاره سالانه)			۱۷۵۲۰۰۰
تاسیسات				
ردیف	نوع ساختمانها و تاسیسات	تعداد	هزینه هر واحد	هزینه کل
۱	سیستم تهویه	۱	۳۰۰۰	۳۰۰۰
۲	حوض شستشو	یک واحد	۲۰۰۰۰	۲۰۰۰۰
۳	قفسه انبار	۵ متر	۱۰۰۰	۵۰۰۰
۴	سیستم اطفاء حریق	یک عدد	۳۰۰۰	۳۰۰۰
	جمع تاسیسات			۳۱۰۰۰
	هزینه پیش بینی نشده برای تاسیسات (۱۰٪)			۳۱۰۰
	جمع تاسیسات			۳۴۱۰۰

توضیحات: نوع تملیک ساختمان‌ها به صورت اجاره می‌باشد.

جدول ۲- هزینه‌های سرمایه‌گذاری برای ماشین‌آلات و تجهیزات مورد

نیاز واحد: (هزار ریال)

ردیف	نوع وسایل	تعداد	ظرفیت و قدرت	هزینه هر واحد	هزینه کل
۱	ماشین بسته بندی تی بک	۱	۱۱۰ بسته در دقیقه	۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰
۲	نوار نقاله	۱	۲/۵ متری	۵۰۰۰	۵۰۰۰
۳	وینلاتور	۱	-	۱۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰
۴	الک الکتریکی	۱	-	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰

۵	میز کارگاهی	۱	-	۱۸۰۰۰	۱۸۰۰۰
۶	منبع سوخت ذخیره	۱	۲۰ متر مکعب	۱۵	۱۵
۷	منبع آب	۱	۲۰ متر مکعب	۱۵	۱۵
۸	لوله کشی آب	۱		۵۰	۵۰
۹	خشک کن	۱	کابینتی	۱۰۰۰۰	۱۰۰۰۰
هزینه پیش بینی نشده (۱۰٪)					
کل ماشین آلات و تجهیزات					
۵۵۳۳۸۸					

توضیحات: شرکت سازنده شرکت شادمهر می باشد..

جدول ۳- هزینه های سرمایه گذاری برای خرید وسایل اداری و

کارگاهی و رفاهی مورد نیاز و حمل و نصب واحد: (هزار ریال)

ردیف	نوع وسایل	تعداد	هزینه هر واحد	هزینه کل
۱	رایانه	۱	۱۰۵۰۰	۱۰۵۰۰
۲	صندلی	۵	۸۵۰	۴۲۵۰
۳	میز	۱	۲۲۵۰	۲۲۵۰
۴	لوازم تحریر	یک سری	۵۵۰۰	۵۵۰۰
۵	ترازو	۱	۵۵۰۰	۵۵۰۰
۶	کمد	۱	۳۰۰۰	۳۰۰۰
۷	جعبه ابزار	یک سری	۵۵۰۰	۵۵۰۰
۸	گاری	۱	۱۲۵۰	۱۲۵۰
۹	وسایل نظافت	یک سری	۱۵۰۰	۱۵۰۰
۱۰	البسه کارگاهی	برای ۳ نفر	۳۰۰	۹۰۰
۱۱	ابزار کارگاهی	یک سری	۶۰۰	۶۰۰
هزینه پیش بینی نشده (۱۰٪)				
۴۰۷۵				
کل وسایل اداری و کارگاهی و رفاهی و حمل و نصب آنها				
۴۴۸۲۵				

جدول ۴- هزینه های نیروی انسانی دائم (دیپلم) مورد نیاز

ردیف	عنوان پست	تعداد	متوسط حقوق و مزایا در ماه (هزارریال)	متوسط حقوق و مزایا در سال (هزارریال)
------	-----------	-------	--------------------------------------	--------------------------------------

۱	شستشو و خشک کردن گیاهان	۱	۶۰۰۰	۷۲۰۰۰
۲	خرد کردن	۱	۶۰۰۰	۷۲۰۰۰
۳	بسته بندی	۱	۶۰۰۰	۷۲۰۰۰
کل هزینه های نیروی انسانی دائم		۳	-	۲۱۶۰۰۰

توضیحات: مجموع متوسط حقوق و مزایا سالیانه با در نظر گرفتن عیدی و مزایای

سالیانه پرسنل (۵٪) محاسبه شده است.

سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش و نحوه تامین آن

کل سرمایه گذاری ثابت ۸۴۸۳۱۳ هزارریال برآورد شد. سرمایه در گردش به میزان ۶٪ هزینه های مواد اولیه و بسته بندی و یک ماه هزینه حقوق و آب و برق و تلفن و... جمعا ۴۹۲۹۷۱ هزارریال مشخص شد. از کل سرمایه گذاری ثابت و سرمایه در گردش ۵/۲۶٪ سهم متقاضی و ۵/۷۳٪ سهم تسهیلات بانکی است.

جدول ۵- هزینه های سرمایه گذاری ثابت واحد: (هزار ریال)

ردیف	شرح	هزینه کل
۱	تاسیسات	۳۴۱۰۰
۲	ماشین آلات و تجهیزات	۵۵۳۳۸۸
۳	کل وسایل اداری و کارگاهی و رفاهی و حمل و نصب آنها	۴۴۸۲۵
۴	کل هزینه های نیروی انسانی دائم	۲۱۶۰۰۰
جمع		۸۴۸۳۱۳

جدول ۶- هزینه های سرمایه در گردش واحد: (هزار ریال)

ردیف	شرح	هزینه کل
۱	مواد اولیه و بسته بندی	۴۶۴۳۹۰
۲	تنخواه یک ماه هزینه حقوق و آب و برق و تلفن و....	۲۸۵۸۱
جمع		۴۹۲۹۷۱

جدول ۷- نحوه سرمایه گذاری واحد: (هزار ریال)

نوع سرمایه		سهم متقاضی		تسهیلات بانکی	
		مبلغ	%	مبلغ	%
سرمایه گذاری ثابت	۲۹۶۹۱۰	۲۳	۶۵۴۹۲۰	۷۷	
سرمایه در گردش	۱۴۷۸۹۱	۳۰	۳۴۵۰۸۰	۷۰	
کل سرمایه گذاری	۴۴۴۸۰۱	۲۶/۵	۱۰۰۰۰۰	۷۳/۵	

هزینه های جاری محصول در هکتار

کل هزینه های جاری در سال اول ۱۰۰۶۶۹۰۸ هزارریال محاسبه شد که به تفکیک هزینه های مواد اولیه، هزینه های آب و برق و سوخت، تعمیر و نگهداری، هزینه استهلاک و بهره تسهیلات، هزینه بیمه کارخانه، هزینه اجاره سالانه ساختمانها و هزینه پیش بینی نشده (۱۰٪) به ترتیب ۶۶۲۲۵۰۰، ۱۲۶۹۷۲/۷، ۱۳۷۰۸۰/۶، ۲۴۰۳۱۸ و ۲۷۱۱۶۶/۷، ۱۶۹۷،۱۷۵۲۰۰۰، ۹۱۵۱۷۳ هزارریال بوده است.

جدول ۸- هزینه های مواد اولیه و بسته بندی

مواد مورد نیاز	محل تهیه	ظرفیت مورد انتظار	هزینه هر واحد (هزار ریال)	هزینه کل (هزار ریال)
سرشاخه و گل	مزارع	۴۸ تن	۸۰	۳۸۴۰۰۰۰
جعبه بسته بندی	صنعت	۷۹۵۰۰ بسته	۳۵	۲۷۸۲۵۰۰
کل				۶۶۲۲۵۰۰

جدول ۹- هزینه های آب و برق و سوخت

ردیف	شرح	واحد	مصرف سالانه	هزینه هر واحد (ریال)	هزینه کل (هزار ریال)
۱	برق مصرفی	کیلووات	۱۲۰۰۰۰	۴۵۰	۵۴۰۰۰

۲	آب مصرفی	مترمکعب	۱۰۰۰۰	۶۵۰۰	۶۵۰۰۰
۳	تلفن	کیلوپالس	۱۹۰	۶۷	۱۲/۷
۴	گاز	مترمکعب	۲۰۰۰	۴۸۰	۹۶۰
۵	بنزین	لیتر	۱۰۰۰	۷۰۰۰	۷۰۰۰
جمع					۱۲۶۹۷۲/۷

جدول ۱۰- هزینه‌های تعمیر و نگهداری

ردیف	شرح	ارزش دارایی	%	هزینه کل (هزار ریال)
۱	ساختمانها	۱۴۶۰۰۰	۱۰	۱۴۶۰۰
۲	تاسیسات	۳۱۰۰۰	۲۰	۶۲۰۰
۳	ماشین آلات و تجهیزات	۵۵۳۳۸۸	۲۰	۱۱۰۶۷۷/۶
۴	وسایل اداری و کارگاهی و رفاهی و حمل و نصب آنها	۴۴۸۲۵	۱۲.۵	۵۶۰۳
جمع				۱۳۷۰۸۰/۶

جدول ۱۱- هزینه استهلاک و بهره تسهیلات در طول دوره واحد: هزارریال

ردیف	شرح	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
۱	تاسیسات	۱۰۳۳/۳	۱۰۳۳/۳	۱۰۳۳/۳	۱۰۳۳/۳	۱۰۳۳/۳
۲	ماشین آلات و تجهیزات و وسایل اداری و کارگاهی و...	۲۳۹۲۸۵	۱۴۳۵۷۱	۸۶۱۴۳	۵۱۶۸۶	۳۱۰۱۱
جمع		۲۴۰۳۱۸	۱۴۴۶۰۴	۸۷۱۷۶	۵۲۷۱۹	۳۲۰۴۴
بهره تسهیلات		۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷

توضیحات: استهلاک ساختمان‌ها و تاسیسات (با عمر ۳۰ سال) به روش

خطی و استهلاک ماشین‌آلات و تجهیزات و وسایل اداری و... به روش نزولی

محاسبه شده است.

جدول ۱۲- هزینه های جاری در طول دوره واحد: هزارریال

شرح	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
مواد اولیه و بسته بندی	۶۶۲۲۵۰۰	۷۲۸۴۷۵۰	۸۰۱۳۲۲۵	۸۸۱۴۵۴۷	۹۶۹۶۰۰۲
آب و برق و سوخت	۱۲۶۹۷۲/۷	۱۳۹۶۷۰	۱۵۳۶۳۷	۱۶۹۰۰۱	۱۸۵۹۰۱
تعمیر و نگهداری	۱۳۷۰۸۰/۶	۱۵۰۷۸۸/۷	۱۶۵۸۶۷/۶	۱۸۲۴۵۴/۳	۲۰۰۷۰۰
استهلاک تاسیسات و ماشین آلات	۲۴۰۳۱۸	۱۴۴۶۰۴	۸۷۱۷۶	۵۲۷۱۹	۳۲۰۴۴
بهره تسهیلات	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷	۲۷۱۱۶۶/۷
هزینه بیمه کارخانه(دو هزارم سرمایه ثابت)	۱۶۹۷	۱۸۶۷	۲۰۵۳	۲۲۵۹	۲۴۸۵
هزینه اجاره سالانه ساختمانها	۱۷۵۲۰۰۰	۱۹۲۷۲۰۰	۲۱۱۹۹۲۰	۲۳۳۱۹۱۲	۲۵۶۵۱۰۳
هزینه پیش بینی نشده(۱۰٪)	۹۱۵۱۷۳	۹۹۲۰۰۵	۱۰۸۱۳۰۴	۱۱۸۸۴۰۶	۱۲۹۵۳۴۰
جمع	۱۰۰۶۶۹۰۸	۱۰۹۱۲۰۵۱	۱۱۸۹۴۳۴۹	۱۳۰۷۲۴۶۵	۱۴۲۴۸۷۴۲

توضیحات: هزینه های جاری سال های دوم به بعد براساس افزایش ۱۰٪ محاسبه

شده است.

درآمد ناخالص فعالیت

درآمد ناخالص فعالیت با توجه به ظرفیت تولید سالانه و فروش هر واحد ۱۳۳۵۶۰۰۰ هزارریال برآورد گردید. با توجه به افزایش ظرفیت تولید سالانه (۱۰٪) و قیمت ثابت ، درآمد ناخالص فعالیت طی دوره محاسبه شد.

جدول ۱۳- درآمد ناخالص فعالیت

نام محصول	ظرفیت تولید سالانه	واحد	فروش هر واحد (هزار ریال)	درآمد ناخالص فروش (هزارریال)
تی بک گیاهی	۸۹۰۴۰۰	جعبه	۱۵	۱۳۳۵۶۰۰۰

جدول ۱۴- درآمد ناخالص فعالیت در طول دوره واحد: هزارریال

شرح	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
افزایش ظرفیت تولید تی بک گیاهی (۱۰٪ سالانه)	۸۹۰۴۰۰	۹۷۹۴۴۰	۱۰۷۷۳۸۴	۱۱۸۵۱۲۳	۱۳۰۳۶۳۴
درآمد ناخالص فعالیت	۱۳۳۵۶۰۰۰	۱۴۶۹۱۶۰۰	۱۶۱۶۰۷۶۰	۱۷۷۷۶۸۳۰	۱۹۵۵۴۵۱۰

سودآوری و توجیه اقتصادی فعالیت

در سال اول فعالیت، کل ارزش ناخالص محصول تولیدی ۱۳/۴ میلیارد ریال و هزینه های مربوطه ۱۰ میلیارد ریال برآورد گردید. درآمد خالص فعالیت ۳/۳ میلیارد ریال مشخص شد. بازده فروش تولید محصول در سال اول ۲۴/۶ درصد محاسبه شده که نشان می دهد یک ریال سرمایه گذاری ۲۴/۶٪ سود به همراه داشته است. به عبارت دیگر ۷۵/۴ درصد ارزش ناخالص فعالیت به مصرف هزینه ها رسیده است. برای سال های برنامه می توان چنین تفسیری

ارائه نمود. با توجه به سودآوری فعالیت در سال های برنامه تمام هزینه ها توسط درآمد حاصله جبران خواهد شد.

جدول ۱۵- هزینه، بازده فروش و درآمد خالص محصول

سال	هزینه های جاری (هزارریال)	درآمد ناخالص (هزارریال)	درآمد خالص (هزارریال)	بازده فروش (%)	نسبت هزینه ای (%)
سال اول	۱۰۰۶۹۰۸	۱۳۳۵۶۰۰	۳۲۸۹۰۹۲	۲۴/۶	۷۵/۴
سال دوم	۱۰۹۱۲۰۵۱	۱۴۶۹۱۶۰۰	۳۷۷۹۵۴۹	۲۵/۷	۷۴/۳
سال سوم	۱۱۸۹۴۳۴۹	۱۶۱۶۰۷۶۰	۴۲۶۶۴۱۱	۲۶/۴	۷۳/۶
سال چهارم	۱۳۰۷۲۴۶۵	۱۷۷۷۶۸۳۰	۴۷۰۴۳۶۵	۲۶/۵	۷۳/۵
سال پنجم	۱۴۲۴۸۷۴۲	۱۹۵۵۴۵۱۰	۵۳۰۵۷۶۸	۲۷/۱	۷۲/۹

توجیه فعالیت براساس شاخص ارزش حال خالص (NPV) و نسبت فایده به هزینه انجام می گیرد به این صورت که بایستی ابتدا جدول گردش نقدی را تنظیم و سپس ارزش حال هزینه و درآمدها محاسبه و سپس با استفاده از فرمول های مربوطه شاخص های سودآوری را تعیین نمود. معمولاً در جدول گردش نقدی سال صفر را بعنوان سال شروع سرمایه گذاری در نظر می گیرند. طبق نتایج، ارزش حال خالص فعالیت طی دوره تحلیل مثبت و ۱۱/۷ میلیارد ریال برآورد گردید. نسبت فایده به هزینه محاسبه شده نشان می دهد به ازای یک ریال سرمایه گذاری ۱/۳ نصیب تولیدکننده خواهد شد. لذا با توجه به مثبت بودن ارزش حال خالص فعالیت و نسبت فایده به هزینه بزرگتر از واحد، انجام این فعالیت اقتصادی است.

ج) تعیین ریسک های کسب و کار:

- ۱- افزایش ناگهانی تورم و گرانی نهاده های اولیه تولید از جمله
- ۲- کاهش قیمت آلونه را با صدور مجوزهای واردات بی رویه
- ۳- وجود واسطه گری در بازار گیاهان دارویی از جمله آلونه را
- ۴- کشت ناگهانی، سریع و وسیع توسط تولید کنندگان جدید
- ۵- کاهش قیمت به دلیل کشت تصاعدی
- ۶- شرایط بد جوی از جمله سرما و گرمای بیش از حد
- ۷- اپیدمی شدن نوعی بیماری در مزارع

۳- بازاریابی

بازاریابی (بازاررسانی بموقع) پل ارتباطی بین تولید و مصرف و یکی از ضروریات نظام تولید کشاورزی می باشد، بطوریکه اهمیت آن در فرایند تولیدات روستایی بسیار مشهود است. یک سیستم فعال و کارآمد در بازاررسانی محصولات کشاورزی، موجب تسریع روند تولید و افزایش محصولات می گردد. عملیات بازاریابی موجب ایجاد ارزش افزوده روی محصولات شده و در نتیجه اختلاف قیمتی میان قیمت دریافتی تولیدکننده و قیمت پرداختی مصرف کننده (حاشیه بازاریابی) را سبب می شود. اقتصاددانان از حاشیه بازاریابی به منظور بیان هزینه های انتقال محصولات کشاورزی در طول زنجیره بازار (از مزرعه تا خرده فروشی) استفاده می کنند. مشکل اساسی در کشورهای در حال توسعه، وجود یک سیستم

بازاریابی کارا و هماهنگ می باشد و بایستی مسئولین در خصوص این مسئله بیشتر توجه و برنامه ریزی نمایند.

الف) تجزیه و تحلیل بازار

فاکتورهای مهمی که در کشت و پرورش گیاهان دارویی تاثیرگذار می باشد. از جمله اکولوژی منطقه، میزان دما و... که موجب افزایش یا کاهش رشد گیاه، افزایش یا کاهش تولیدات و افزایش یا کاهش قیمت محصولات می شود. همچنین سیاست های دولت و نرخ تورم و دیگر عوامل اقتصادی در این روند می تواند تاثیرگذار باشد. با این وجود باید تلاش شود تا هر سال به میزان ۱۰٪ بازار فروش محصول از طرق ذیل افزایش یابد.

➤ همکاری با شرکتهای بزرگ و استفاده از برند آنها

➤ بهبود کیفیت تولید

➤ بازاررسانی به موقع

➤ حمل و نقل صحیح

➤ بسته بندی مناسب و تنوع آن

➤ افزایش زیرکشت

➤ همکاری با شرکتهای تولید فراورده های آلوئه ورا

برای تحقق این موضوع باید تلاش شود بازارهای داخلی پوشش داده شود. به دلایل فراوانی زمینه لازم برای رشد این محصول در ایران وجود دارد. از جمله می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- گرایش مردمی به مصرف گیاهان دارویی
 - تمایل غالب مردم به مصرف داروهای گیاهی بجای داروهای شیمیایی
 - نیاز محدود به آب با توجه به ارزشمندی آب در ایران
- از طرفی به دلیل شرایط اقلیمی، میزان درجه حرارت و هزینه تولید منطقی، پتانسیل رقابت محصول در بازارهای خارجی نیز وجود دارد و پیش بینی می شود پس از ثبات بازار در داخل قدرت صادرات محصول قطعی باشد.
- ** میزان اشتغال زایی طرح (پیش بینی): به طور مستقیم ۳ نفر و به طور غیرمستقیم ۱۱ نفر (کشاورز، راننده و ...).**

مکانیسم هایی برای اخذ تسهیلات

۱. تأسیس یکی از انواع شرکت
- ۱- دانش بنیان ۲- تعاونی ۳- سهامی عام ۴- سهامی خاص ۵-
- با مسئولیت محدود
۲. اخذ مجوز های لازم از سازمان ها و وزارتخانه های مربوطه (بهداشت، صنایع).
۳. تهیه مکان مناسب برای طرح
۴. اخذ حساب بانکی و دست چک رسمی برای شرکت .
۵. ارائه ی طرح و مدارک لازم به ستاد گیاهان دارویی، بانک، وزارت صنایع و یا کشاورزی.

دوره تحلیل	سرمایه ای و سرمایه در گردش	آورده هزینه های	تولیدی	هزینه های جاری (ثابت و متغیر	درآمد ناخالص	ارزش حال هزینه های سرمایه ای	متغیر تولیدی)	ارزش حال هزینه های جاری (ثابت و	ارزش حال درآمد ناخالص	ارزش حال خالص
سال صفر	۱۴۴۴۸۰۱	-	-	-	-	۱۴۴۴۸۰۱	-	-	-	۱۴۴۴۸۰۱
سال اول	-	۱۰۰۶۶۹۰۸	۱۳۳۵۶۰۰۰	-	۲۸۱۱۱۹۰	۸۶۰۴۱۹ ۵	۱۱۴۱۵۳۸۵	۱۰۷۳۲۴۱۳	۲۷۶۱۰۱۲	۲۶۶۳۸۳۱
سال دوم	-	۱۰۹۱۲۰۵۱	۱۴۶۹۱۶۰۰	-	۷۹۷۱۴۰۱	۷۴۲۶۴۸ ۱	۱۰۰۹۰۳۰۳	۹۴۸۶۶۰۶	۲۵۱۰۴۸۵	۲۴۲۰۰۲۰
سال سوم	-	۱۱۸۹۴۳۴۹	۱۶۱۶۰۷۶۰	-	۶۹۷۶۱۲ ۲	۶۴۹۹۰۱۰	۸۹۱۹۰۳۰	۶۴۹۹۰۱۰	۲۴۲۰۰۲۰	۲۴۲۰۰۲۰
سال چهارم	-	۱۳۰۷۲۴۶۵	۱۷۷۷۶۸۳۰	-	۳۷۴۷۷ ۲۰۹	۱۴۴۴۸۰۱	۵۰۶۴۳۷۳۶	۳۷۴۷۷ ۲۰۹	۱۱۷۲۱۷۲۶	۱۱۷۲۱۷۲۶
سال پنجم	-	۱۴۲۴۸۷۴۲	۱۹۵۵۴۵۱۰	-	۱۴۴۴۸۰۱	۱۴۴۴۸۰۱	۵۰۶۴۳۷۳۶	۳۷۴۷۷ ۲۰۹	۱۱۷۲۱۷۲۶	۱۱۷۲۱۷۲۶
جمع	-	۱۴۲۴۸۷۴۲	۱۹۵۵۴۵۱۰	-	۱۴۴۴۸۰۱	۱۴۴۴۸۰۱	۵۰۶۴۳۷۳۶	۳۷۴۷۷ ۲۰۹	۱۱۷۲۱۷۲۶	۱۱۷۲۱۷۲۶